

a šlechtou. Prvních let doby vlády Karla IV. (1346–1355) se dotýká výtečně zpracovaná edice *Archivum Coronae regni Bohemiae II* (1928), jejíž další sešit zpracovaný Hrubým vyšel až posmrtně (1935). Nedokončené také zůstaly jeho plány na Regesta imperii Venceslai IV.

Hrubý také zasáhl do řešení obecnějších problémů našich nejstarších dějin. Tak je možné ocenit jeho studie *Původní hranice biskupství pražského a hranice říše české v 10. století* (1926), *K otázce vzniku města Pražského* (1929), drobnější příspěvky numismatické či heraldické nebo nedokončenou rozpravu o svatováclavské pečeti, včleněnou do závěru posmrtně vydaných *Tři studii*. Jeho postřehy byly vždy založeny na diplomatickém nebo obecně pomocněvědném rozboru problematiky. Václav Hrubý sestavil také naši vůbec první archivní příručku *Úvod do archivní teorie i praxe* (1930). Mimo popis vlastní archivní problematiky v ní významnou část představuje výklad o základech pomocných věd historických. V této části vycházel z vlastního pojetí a mnohdy jsou zde zachovány metodické principy, které již nestačil vtělit do samostatných studií. Jejich přisliby lze zachytit mezi řádky Hrubého recenzi, jež pravidelně překračovaly svůj rámec a formulovaly autorův postoj k problematice.

Jeho vědecké závěry v řadě případů vyvolávaly a dosud vyvolávají polemiku. Mnozí bývalí posluchači archivnictví nebo pomocných věd historických mají výklad o našich prvních listinách pevně spojený s Hrubého autonomním názorem na nejruznější nejstarší písemnosti, který je často zcela odlišný od mínění ostatních badatelů. Současníci Václavu Hrubému někdy vytýkali, že ve snaze stůj co stůj dojít k novým a neotřelým řešením se nechává příliš snadno unést kombinační lehkostí svých myšlenek a předkládá diskutabilní závěry. Na půdě tak nejisté a prameny střídě vy-

bavené, jako je bádání o našich prvních listinách, leckdy jeho názory nemohou být ničím jiným než teoriemi. Ty je velmi obtížné bez stínu pochybnosti prokázat, ale stejně tak v mnoha případech zcela vyvrátit. Rozhodně je nelze brát na lehkou váhu. Polemika nad nimi totiž jednoznačně přispívá k upřesnění a prohloubení vědeckého poznání počátků našich písemností.

Z. Sviták

**Prof. PhDr. et JUDr.
Eugen DOSTÁL
(23. 12. 1889 Příbor –
– 27. 1. 1943 Brno)**

Eugen Dostál vystudoval práva a dějiny umění ve Vídni, kde se mu na univerzitě dostalo bezesporu moderního uměleckohistorického školení pod vedením prof. Maxe Dvořáka. Vedle svého působení v pozici zemského konzervátora při Státním památkovém úřadě pro Moravu a Slezsko v Brně začíná tehdy ještě soukromý docent Eugen Dostál od roku 1921 přednášet dějiny umění na nově založené Masarykově univerzitě, prozatímně v prostorách Moravského muzea. V roce 1927 byl otevřen Seminář dějin umění a v jeho čele stanul po získání mimořádné profesury právě Eugen Dostál s úkolem vytvořit od základu organizační strukturu katedry a vybudovat potřebnou knihovnu. Ve funkci ředitele Semináře dějin umění setrvává do roku 1943, od roku 1931 s titulem řádného profesora dějin umění Masarykovy univerzity v Brně. Své působení na brněnské univerzitě poté ve třicátých letech završuje funkcí děkana a proděkana Filozofické fakulty (1937–1938 děkanem; 1938–1939 proděkanem).

S počátky univerzitní kariéry je spjata vydání jedné z prvních univerzitních

publikací vůbec, Dostálovy studie o italské gotické architektuře, tématu, kterému se Eugen Dostál věnoval od dob své disertační práce (disertační práce z roku 1914: *Die gotische Architektur in Rom*; habilitační práce z roku 1921: *Problémy gotiky italské*). Památkářské kořeny, spjaté s původní profesí, se odrazily také na prvotních publikačních snahách Eugena Dostála. Pro *Časopis Matice moravské* se snažil zavést pravidelnou rubriku o památkové péči (nazvanou „Ze studií Dtátního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně“), nicméně jedním z mála příspěvků tohoto projektu se stala společná studie Eugena Dostála a Stanislava Sochora o románském kostele sv. Petra a Pavla v Řezovicích, otištěná v roce 1921. Mezi jeho další badatelská témata a objevy náleží Tizianův obraz Apollón

a Marsyás z kroměřížské sbírky a *Madona z Veveří*. Jeho hlavní odborný zájem tkvěl v oblasti středověkého umění, zejména architektury a knižní malby.

Jedním z klíčových přínosů Eugena Dostála se stalo zejména jeho působení v brněnském vysokém školství, kde je jeho role srovnatelná s významnými osobnostmi akademické sféry 2. poloviny 19. století v jiných evropských centrech, kde se podobně institucionálně budovala místní centra dějepisu umění. Záměr vybudovat i v Brně katedru dějin umění, byť v definitivní formě poněkud pozdě, přitom odpovídal nejen prvotním představám o nové univerzitě, ale souvisel i s obecnější a intenzivně vnímanou potřebou po poznávání zdejšího kulturního dědictví.

R. Miltová